

VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGOS
VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS VILNIAUS IR ALYTAUS APSKRITYSE

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, tel. 8 658 42925, 8 609 54703, el. p. info@vaistaiga.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389.

Atstovo duomenys: Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, mob. 8 609 54 722, 8 698 42 368, el. p. vilnius@vaistaiga.lt

Lietuvos nekilnojamojo turto
plėtros asociacijai
info@lntpa.lt

2024-04-23 Nr.
Į 2024-03-08 Nr.

DĖL VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS MERO 2024-02-12 POTVARKIO NR. 955-208/24 „DĖL PAPILDOMŲ MEDŽIŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ TAIKYMO REKOMENDACIJŲ TVIRTINIMO“

Vyriausybės atstovas Vilniaus ir Alytaus apskrityse 2024-03-08 gavo Lietuvos nekilnojamojo turto plėtros asociacijos (toliau – Pareiškėjas) 2024-03-08 skundą Nr. 03/1 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės mero 2024-02-12 potvarkio Nr. 955-208/24 „Dėl Papildomų medžių apsaugos priemonių taikymo rekomendacijų tvirtinimo“. Pareiškėjo vertinimu, Rekomendacijomis yra pažeidžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija, statybą reglamentuojantys norminiai teisės aktai, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, Rekomendacijomis viršijant mero kompetencijos ribas nustatomos naujos vystytojams privalomos ir kituose teisės aktuose nenumatytos pareigos ir procedūros, Rekomendacijomis didinama korupcijos Vilniaus miesto savivaldybėje rizika.

Vilniaus miesto savivaldybės meras (toliau *ir* Meras) 2024-02-12 priėmė potvarkį Nr. 955-208/24 „Dėl Papildomų medžių apsaugos priemonių taikymo rekomendacijų tvirtinimo“ (toliau – Potvarkis), kurio 1 punktu patvirtino Papildomų medžių apsaugos priemonių taikymo rekomendacijas (toliau – Rekomendacijos).

Potvarkio preambulėje nurodoma, kad Potvarkis priimtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 19, 20, 26 ir 28 punktais, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 45 dalimi ir 37 straipsniu ir statybos techniniu reglamentu STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“.

Rekomendacijų 1 punkte nustatyta:

<...> 1. *Papildomų medžių apsaugos priemonių taikymo rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos) nustato papildomų medžių apsaugos priemonių taikymo kriterijus bei šiuos kriterijus atitinkančių medžių šalinimo tvarką ir procedūras. **Rekomendacijos taikomos visiems projektams, kuriuose planuojamas medžių šalinimas.*** <...>

Rekomendacijų II skyriuje nurodomi papildomų medžių apsaugos priemonių kriterijai ir taikymo tvarka, III skyriuje nurodytos rekomendacijos visuomenės informavimui, kai projekte numatomas medžių šalinimas, o IV skyriuje nurodytos rekomendacijos visuomenės informavimui apie medžių šalinimą, kai projektiniams pasiūlymams buvo pritarta ir (ar) statybą leidžiantis dokumentas išduotas iki rekomendacijų įsigaliojimo.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo¹ 6 straipsnio 19², 20³, 26⁴ ir 28⁵ punktuose įtvirtintos savarankiškosios savivaldybės funkcijos. Šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad įgyvendindamos savarankiškasias funkcijas savivaldybės turi Konstitucijos ir įstatymų nustatytą sprendimų iniciatyvos, jų priėmimo ir įgyvendinimo laisvę ir yra atsakingos už savarankiškųjų funkcijų atlikimą. Įgyvendinant šias funkcijas, savivaldybių veiklą saisto įstatymų nustatyti reikalavimai ir tvarka, kuri, kai tai numatyta įstatymuose, nustatoma ir kituose teisės aktuose.

Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad būtent šio įstatymo tikslas yra nustatyti želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo teisinio reguliavimo pagrindus, taip pat visuomeninius santykius, užtikrinančius kraštovaizdžio ir urbanistinės aplinkos savitumą ir kokybę.

Želdynų įstatymo 5 straipsnyje apibrėžta savivaldybių institucijų kompetencija želdynų ir želdinių valdymo srityje. Pagal šio straipsnio 2 dalies nuostatas savivaldybių vykdomosios institucijos be kita ko organizuoja ir (ar) vykdo savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, būklės stebėseną, želdynų kūrimą ir želdinių veisimą (5 straipsnio 3 punktas); organizuoja želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo komisijos veiklą, užtikrina jos išvadų skelbimą savivaldybių interneto svetainėse (5 straipsnio 4 punktas); organizuoja teritorijų planavimo dokumentų, numatančių želdynų sistemos ir atskirų jos dalių išskyrimo, atskirųjų želdynų ribų nustatymo, atskirųjų ir priklausomųjų želdynų apsaugos ir naudojimo privalomųjų reikalavimų nustatymo sprendinius, rengimą (5 straipsnio 5 punktas); su privačių želdynų ir želdinių savininkais ir valstybinės žemės valdytojais sudaro sutartis dėl želdynų ir želdinių lankymo sąlygų, želdinių apsaugos ir priežiūros (5 straipsnio 7 punktas); organizuoja želdinių priežiūrą vietinės reikšmės viešųjų kelių juostose, sanitarinės apsaugos zonose, išskyrus sanitarinės apsaugos zonas, nustatytas privačioje žemėje, urbanizuotų teritorijų elektros tinklų apsaugos zonose (5 straipsnio 9 punktas); konsultuoja želdinių savininkus ar valdytojus dėl želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo (5 straipsnio 11 punktas); informuoja visuomenę apie numatomus želdynų kūrimo, viešųjų želdynų ir želdinių tvarkymo darbus, želdynų ir želdinių inventorizavimą, priimtus sprendimus ir išduotus leidimus kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius, einamąjį ir perspektyvinį sodmenų poreikį, atliktas želdynų ir želdinių būklės ekspertizes, želdinių atkuriamosios vertės kompensacijų lėšų panaudojimą, vadovaudamasi asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais (5 straipsnio 12 punktas); nustato želdynų kūrimo, želdinių veisimo, želdynų ir želdinių apsaugos, priežiūros ir tvarkymo tikslus ir uždavinius bei jų įgyvendinimą savivaldybės strateginio planavimo dokumentuose: strateginiame plėtros plane ir (ar) strateginiame veiklos plane, aplinkos apsaugos programoje ar specialioje želdynų ir želdinių programoje (5 straipsnio 13 punktas). Kaip matyti įstatymų leidėjas suteikė savivaldybių vykdomosioms institucijoms plačią kompetenciją želdynų ir želdinių apsaugos srityje, tačiau įstatymas nenumato savivaldybės vykdomajai institucijai (merui) įgaliojimų leisti teisės aktus

¹ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.D0CD0966D67F/asr>

² teritorijų planavimas, savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas;

³ specialiųjų architektūros reikalavimų nustatymas ir statybą leidžiančių dokumentų išdavimas įstatymų nustatyta tvarka;

⁴ kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga, savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, būklės stebėseną, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo organizavimas ir (ar) vykdymas, želdinių ir želdynų, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimas ir apskaita, atskirųjų želdynų žemės sklypų formavimo, šių sklypų kadastro duomenų nustatymo ir jų įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą organizavimas;

⁵ aplinkos kokybės gerinimas ir apsauga, aplinkos monitoringas

(rekomendacijas) dėl papildomų želdynų ir želdinių apsaugos priemonių taikymo. Vadovaujantis Želdynų įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktu, savivaldybių atstovaujamosios institucijos tvirtina savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklės.

Želdynų įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad želdinių apsaugos reikalavimai vykdant statybos darbus, įskaitant valstybinės reikšmės kelių ir viešosios geležinkelių infrastruktūros kelių ir jų įrenginių statybos ir remonto darbus, nustatomi aplinkos ministro tvirtinamose Želdinių apsaugos, vykdant statybos darbus, taisyklėse. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010-03-15 įsakymu Nr. D1-193 patvirtintų Želdinių apsaugos, vykdant statybos darbus, taisyklių (toliau – Taisyklės) 3 punkte nustatyta:

<...> Kai statinio projekte numatoma iškirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos saugotinus želdinius, priskirtus saugotiniams vadovaujantis Kriterijais, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206 „Dėl Kriterijų, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams, patvirtinimo“, ar saugotiniais paskelbtus savivaldybės atstovaujamosios institucijos vadovaujantis Kriterijais, pagal kuriuos dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi medžiai ir krūmai skelbiami saugotiniais želdiniais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-716 „Dėl Kriterijų, pagal kuriuos dendrologiškai, ekologiškai, estetiškai vertingi, kultūros paveldui ir kraštovaizdžiui reikšmingi medžiai ir krūmai skelbiami saugotiniais želdiniais, patvirtinimo“, statytojas (užsakovas) ar jo įgaliotas atstovas turi gauti savivaldybės vykdomosios institucijos leidimą atlikti saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo darbus. Išduodama leidimą, savivaldybės vykdomoji institucija vadovaujasi Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 13 straipsnio nuostatomis ir savivaldybės atstovaujamosios institucijos patvirtintomis savivaldybių želdynų ir želdinių apsaugos taisyklėmis.<...>

Lietuvos Respublikos statybų įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

<...> Savivaldybės meras (jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas) privalo informuoti visuomenę apie numatomą visuomenei svarbių statinių ir statinių dalių projektavimą, apie numatomą statinių ir statinių dalių projektavimą, kai Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnyje nustatytais atvejais neparengti vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentai ir statyba konkrečiame žemės sklype leidžiama, taip pat apie visuomenės dalyvavimą svarstant statinių ir statinių dalių projektinius pasiūlymus. Visuomenei svarbių statinių ir statinių dalių sąrašus (nurodant paskirtį), visuomenės informavimo apie numatomą statinių ir statinių dalių projektavimą ir visuomenės dalyvavimo svarstant statinių ir statinių dalių projektinius pasiūlymus tvarką nustato aplinkos ministras.<...>

Kaip matyti iš esamo teisinio reglamentavimo nei Vietos savivaldos įstatymas, nei Statybų įstatymas, nei Želdynų įstatymas ir Taisyklės, nenumato savivaldybės merui teisės tvirtinti papildomų medžių apsaugos priemonių taikymo rekomendacijas. Vyriausybės atstovo nuomone Potvarkio preambulėje nurodytos įstatyminės normos nesudaro juridinio pagrindo Rekomendacijoms kaip poįstatyminiam aktui nustatančiam papildomų medžių apsaugos priemonių taikymą, priimti.

Informuojame, kad Vyriausybės atstovas Vilniaus ir Alytaus apskrityse, įgyvendindamas Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus įgaliojimus, 2024-04-10 teikimu Nr. TR1-6-(5.1E) „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės mero 2024-02-12 potvarkio Nr. 955-208/24 „Dėl papildomų medžių apsaugos priemonių taikymo rekomendacijų tvirtinimo“ panaikinimo“⁶ kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybės merą, siūlydamas

⁶ <https://vaistaiga.lrv.lt/media/viesa/saugykla/2024/4/GZvPIWEPYpU.pdf>

svarstyti Vilniaus miesto savivaldybės mero 2024-02-12 potvarkio Nr. 955-208/24 „Dėl Papildomų medžių apsaugos priemonių taikymo rekomendacijų tvirtinimo“ panaikinimo klausimą.

Jeigu manote, kad šiuo atsakymu yra pažeistos Jūsų teisės ar įstatymu saugomi interesai, per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos Jūsų pasirinkimu jį galite apskųsti Lietuvos Respublikos ikiteisminio ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, Vilnius) arba Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, Vilnius).

Vyriausybės atstovas Vilniaus ir Alytaus apskrityse

Julius Arlauskas